

Täysistunto

Keskiviikko 8.5.2024 klo 14.03—15.23

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain 35 ja 36 §:n sekä Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 19/2024 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 4/2024 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 4/2024 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu, edustaja Heikkinen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.34 **Janne Heikkinen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, hyvät kollegat! Hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain 35 ja 36 §:n sekä Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta on pohjimmiltaan kyse varsin teknisistä muutoksista. Terveysten- ja sairaanhoitoa koskeviin säännöksiin sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaissa tehdään lakiteknisii viittauspäivityksiä. Näitä syntyy väistämättä, kun aika kulkee lainsäädännön edelle. Lisäksi Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettuun lakiin tehtäisiin päivityksiä tästä samasta syystä. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Verojaoston asiantuntijakuulemisissa lainsäädännön päivittämistä on laajalti kannatettu. Huomautuksia on esitetty lähinnä teknisestä toteutustavasta ja siitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annettu laki on tuonut joitakin muutoksia aikaisempaan oikeustilaan nähden, kuten uudenlaiset rekisteröintimenettelyt ja terveyspalvelun määritelmän.

Arvoisa puhemies! Valiokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Esityksessä ehdotettua sääntelytapaa pidetään perusteltuna. Kuulijan kannalta lienee ehkä oleellista se, että verovapauden soveltamisalaa tässä esityksessä ei tulla muuttamaan, eli jatkossakin esteettiset hoidot ovat verollisia. Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

14.36 **Pekka Aittakumpu kesk:** Arvoisa puhemies! Tosiaan tässä ollaan nyt arvonlisäverolain terveyden- ja sairaanhoitoa koskeviin pykäliin tekemässä välttämättömät tekniset viittauspäivitykset siten, että terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen arvonlisäverotus ei muuttuisi nykyisestä. Verovapauden soveltamisala säilyy nykyisellään. Lakiesi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2024 vp

tyksen ollessa lausunnoilla siihen tosiaan suhtauduttiin myönteisesti, ja valtiovarainvaliokunta esittää tämän esityksen hyväksymistä muuttamattomana. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan terveyden- ja sairaanhoito on tietyillä edellytyksillä arvonlisäverotonta, ja hyvä, että näin on.

Yleisesti arvonlisäverotuksesta voisi vielä todeta, että tällä hetkellä liikevaihdoltaan 15 000—30 000 euron välissä olevien yritysten arvonlisäveron liukuva alarajahuojennus joudutaan poistamaan vuoden 25 alusta EU-direktiivin takia. Keskusta eilen esitti oman vaihtoehdonsa, jossa esitämme, että arvonlisäverotuksen alarajaa nostetaan 30 000 euroon, jotta pienyritykset pystyvät veronkorotuksesta huolimatta saamaan kohtuullisen toimeentulon. Tämä olisi tärkeä asia pienyrityksille, ja toivon, että hallitus tätä asiaa vielä tarkastelisi.

Arvoisa puhemies! Vielä arvonlisäverosta kun puhutaan, en malta olla toteamatta, että joiltain osin hallituksen suhtautuminen arvonlisäveroon ja verotukseen ylipäättäänkin näyttää surullisen vasemmistolaiselta. Yrittäjiä ja kansalaisia lyödään nyt muun muassa alimpien arvonlisäverokantojen nostolla ja yleisen arvonlisäveron hurjalla korotuksella Euroopan verokärkeen. Keskusta esitti tosiaan eilen vaihtoehdonsa, ja me nostaisimme arvonlisäverotusta hallitusta vähemmän ja pitäisimme nämä alimmat arvonlisäverokannat kymmenessä prosentissa, koska näemme, että tavallisten ihmisten arjen kustannukset, yrittäjien kustannukset, eivät saa kohtuuttomasti nousta.

Ja vielä korostan sitä, että nimenomaan kasvun vauhdittamiseksi tämä arvonlisäveron alarajan huojennuksen poistumisen huomioiminen olisi todella tärkeää, ja siksi tämä arvonlisäverotuksen alaraja olisi hallituksen fiksua nostaa sinne 30 000 euroon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.38 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Verojaoston puheenjohtaja Ville Valkonen on ansaitulla vanhempainvapaalla, lämpimät onnittelut Valkosen perheelle perheenlisäyksestä. Sen takia täällä tänään tämän verojaoston työn esitteli meille verojaostoa nyt johtava edustaja Heikkinen.

Verojaosto on hyvin työläs jaosto, se tekee paljon työtä, ja tässä tulevinakin kuukausina tulee olemaan iso määrä esityksiä verojaoston käsiteltävänä. Tämä esitys, jota tänään käsitellään, on hyvin tekninen korjaus ja hyvä malliesimerkki siitä, että vuosien saatossa tulee myös tällaista teknistä päivittämistarvetta lainsäädäntöön.

Tuossa edellä keskustasta kerrottiin, että keskusta pitää — mikä oli nyt tuo sana, mitä käytettiin kuvaamaan tätä hallituksen esittämää alvin korotusta, se oli... Oliko se nyt masiivinen vai järkyttävän suuri vai mikä se nyt oli? [Pekka Aittakumpu: Vasemmistolainen!] — Vasemmistolainen. — Keskusta kuitenkin eilen omassa vaihtoehdossaan esitti arvonlisäveron korotusta yhdellä prosenttiyksiköllä, ja katsoin, mitä se sitten tarkoittaisi tuotteiden hinnoissa, jos otetaan malliesimerkiksi vaikkapa joku 20 euron tuote. Tämä pääministeri Petteri Orpon hallituksen tekemä korotus tarkoittaisi siihen 24 sentin korotusta, ja tämä keskustan tekemä esitys tarkoittaisi 16 sentin korotusta. Tässä taitaa mennä sitten jonkunlainen ero, eli kyllä tosiasiallisesti keskusta kannatti arvonlisäveron kutakuinkin samanlaista korotusta. Puhutaan siis senteistä tällaisissa tavallisissa tuotteissa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2024 vp

14.40 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Todellakin täällä verojaostossa puheenjohtajan tai, sanoisin, väliaikaisen puheenjohtajan hyvällä johdolla tämän esityksen käsittelimme. Täällä yleisemminkin nousi tämä arvonlisäveroasia esille. Voisin oikeastaan toistaa sen saman, minkä sanoin eilen salissa liittyen tähän hallituksen kieltämättä hyvin suureen arvonlisäveron korotukseen. Eli Kauppalehti kirjoitti siitä artikkelin ja sanoi, että nämä jätisuuret, poikkeuksellisen suuret korotukset olivat selkeä arvovalinta, jossa nimenomaan kärsivät pienet yrittäjät, ja arvovalinta tehtiin suurten omistajien hyväksi siksi, koska samaan aikaan sentilläkään ei voitu puuttua tähän listaamattomien yhtiöiden osinkoverohuojennukseen. Tämä oli Kauppalehden mielipide, ja sitä täällä siteerasin eilenkin omassa puheenvuorossani... [Janne Heikkisen mikrofoni avautuu, jolloin puhujan mikrofoni sulkeutuu]

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt teidän mikrofoninne taisi mennä pois päältä.

No niin, puheenjohtaja siellä kovasti haluaa jo kommentoida, mutta halusin tosiaan tuoda tämän esiin, että kyllähän tässä tietynlainen arvovalinta kuitenkin tehtiin sen puolesta, että haluttiin enemmän nostaa arvonlisäveroa ja kuitenkin sitten ei koskea tiettyihin veromuotoihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Olkaa varovaisia niiden painikkeiden kanssa. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.42 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Niin että eduskunnan pöytäkirjaan jää oikea tieto, niin näistä järkyttävän suurista arvonlisäveron korotuksista sosiaalidemokraatit omissa PowerPointeissään esittivät muuten samaa korotusta kuin keskusta eli yhden prosenttiyksikön korotusta. Se on mielenkiintoista nyt, että tässä annetaan sellainen kuva, että tämä valtiovarainministeri Purran johdolla tehty alvikorotus, jonka pääministeri Orpon hallitus on tehnyt, se puolitoista prosenttia on nyt se järkyttävän suuri, mitä näköjään Tammelantorillakin edustaja Viitasen johdolla on kauhisteltu, mutta se prosentin korotus, mitä demarit omissa PowerPoint-liuskoissaan esittivät, on sitten varmasti hyvinkin maltillista ja inhimillistä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heikkinen, olkaa hyvä.

14.43 Janne Heikkinen kok: Arvoisa puhemies! Kun aikanaan eduskuntaan pääsin — siitä kun on niin kovin kauan — niin silloin ei vielä tarvinnut näytöstä nappia painaa, jotenka vanhasta pois oppiminen on vähän hidasta, mutta pahoittelen.

Tässä viitattiin keskustelun aikana, että hallituksen tekemä veropolitiikka olisi vasemmistolaista. Pidän sitä hyvin vääräsuuntaisena näkemyksenä sikäli, että jos vertaillaan edellisiin hallituksiin, mitä tässä maassa on ollut veropolitiikaltaan, niin tämä hallitus nimenomaisesti pyrkii lisäämään työtä, yrittäjyyttä, omistajuutta Suomessa omalla veropolitiikallaan. Kokoomuslaisessa veropolitiikka-ajattelussa lähdetään siitä, että sellaista, mitä yhteiskuntaan halutaan enemmän, verotetaan vähemmän, ja vastaavasti sellaisia asioita, mitä emme toivo yhteiskuntaan niinkään, elikkä haluamme niitä vähemmän, silloin verotamme enemmän.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2024 vp

Ja on totta, että arvovalintoja tehdään veropolitiikassakin. Esimerkiksi viime vaalikaudella Rinteen—Marinin vasemmistohallitus, jota keskusta kannatteli, oli säätämässä Suomeen tämmöistä maastapoistumisveroa, joka olisi tehnyt tästä rakkaasta isänmaasta uuden kansojen vankilan, jossa olisi väkisillä pidetty ihmisiä täällä maksamassa veroa. Se, jos mikä, oli hyvin laittavasemmistolaista politiikkaa, että Suomesta jopa maasta pois pyrkiväkin ihminen joutuisi vielä verolle.

Elikkä tällaisia hyvin, hyvin vasemmistolaisia veroja tämä hallitus ei valmistele. Puhutaan sinänsä vielä kuitenkin hyvin maltillisesta puntaroinnista tuloverotuksen tai kulutuksen verotuksen välillä. Nämä on hyvin klassisia veropolitiikan välineitä, ja näitä hallitus joutuu nyt tässä tilanteessa käyttämään. Me emme toivoneet itsellemme tätä perintöä, mitä nyt joudumme siivoamaan, mutta emme kaihda myöskään kantaa vastuuta ja huolehtia isänmaasta tässä vakavassa tilanteessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

14.45 Pekka Aittakumpu kesk: Kiitos, arvoisa puhemies! En yhtään — en yhtään — vähättelisi tämän arvonlisäveron korotuksen merkitystä. Kyllähän tämmöinen korotus, jonka hallitus nyt tekee, on tuntuva. Ja täytyy muistaa, että heti kun kehysriihen tulokset tulivat, niin esimerkiksi Suomen Yrittäjät otti varsin tiukasti kantaa tähän hallituksen verolinjaan ja totesi, että alvin korotus on liian suuri. Yrittäjien toimitusjohtaja totesi: ”Se iskee paljolti samoihin yrittäjiin, joiden YEL-maksua on nostettu ja joihin osuu alvin alarajahuojennuksen poisto vuonna 25. Korotus vaikeuttaa monen yrityksen elämää, koska monet eivät pysty viemään sitä hintoihinsa.” Toimitusjohtaja vielä sanoi, että moni voi joutua laittamaan pillit pussiin — moni voi joutua laittamaan pillit pussiin. Kyllähän tämä, arvoisa puhemies, on vakava kysymys, ja ihmettelen tätä, että nyt kaksi kokoomuksen edustajaa vähättelee näiden veronkorotusten merkitystä suomalaisiin yrityksiin ja Suomen talouskasvuun.

Jos puhutaan tästä puolesta prosentista, mikä on keskustan ja hallituksen linjan ero, niin kyllähän se on merkittävä. Kyllä tällä puolen prosentin veronkorotuksellakin on iso merkitys, ja en yhtään lähtisi tätä vähättelemään.

Täytyy muistaa, että kun keskusta oli hallituksessa kahdeksan vuotta, me huolehdimme siitä, että yritysten ja yrittäjyyden verotusta ei kiristetty. Nyt hallitus on lähtenyt tälle linjalle, että se korottaa arvonlisäveroa näillä tavoilla, joista nyt on tässä puhuttu, yrittäjät joutuvat hankaluuksiin. Kyllähän tämä on, arvoisa puhemies, hyvin vasemmistolaista politiikkaa: himoverottamista, jossa ei näköjään ajatella varsinkaan pienten ja keskisuurten yritysten tilannetta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

14.47 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Ei tätä ennätyksellisen suurta kertakorotusta tule kyllä vähätellä. Se on ennätyksellisen suuri kertakorotus, mitä hallitus tekee. Tämä ei ole ainoastaan minun mielipiteeni, tämä on monen asiantuntijan mielipide, ja esimerkiksi juuri Kauppalehdenkin palstoilla näin kirjoitettiin.

Mutta todellakin nämähän ovat arvovalintoja, miten verotusta muutetaan. Tämä hallitus esimerkiksi on nyt päättänyt ennätysmäisesti kerralla nostaa arvonlisäveroa. Se on päättänyt tehdä keskituloisille eläkkeensaajille tällaisen uuden lisäveron, sanoisinko, ryöstöveron. Se on aiemmin päättänyt nostaa lääkkeiden arvonlisäveroa. Se on päättänyt nostaa kir-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2024 vp

jojen veroa, joukkoliikenteen veroa. Hallitus on jo nostanut nuorten ensiasunnon ostajien verotusta. Että sanoisinko, että näitä nyt himoverotetaan, ja samaan aikaan sitten ei voida puuttua missään nimessä näiden listaamattomien yhtiöiden osinkoverotukseen, jossa käytännössä voidaan miljoonaosinkoja nostaa minimaalisella verotuksella. Tämä on varsin kummallista, puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heikkinen, olkaa hyvä.

14.48 Janne Heikkinen kok: Arvoisa puhemies! Toistan itseäni. On totta, että verotuksen valinnat ovat arvovalintoja, ja missään nimessä kukaan ei vähättele sitä, kuinka tuntuva arvonlisäveron korotus on. Jos itse olisin saanut olla neuvottelemassa näistä, niin on totta, että olisin tehnyt erilaisia arvovalintoja. Kuitenkin kun täällä eduskunnassa hallitus muodostetaan neljän puolueen enemmistöhallitukseksi, niin joudutaan tekemään myös kompromisseja.

No, mitä veroja Heikkinen olisi korottanut, jos olisin saanut tehdä niitä arvovalintoja, mitä kerrotte? Kyllä, olisin puuttunut työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennyskelpoisuuteen, olisin puuttunut säätiöitten verotukseen ja olisin puuttunut myös ammattiyhdistysliikkeen yleishyödylliseen asemaan. Ne ovat niitä arvovalintoja, joita tämä hallitus jätti tekemättä, ja siitä kyllä hallitusta hieman kritisoinkin. Toivon, että niihin vielä palataan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.49 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Todetaan nyt alkuun, että tämän hallituksen aikana maan kokonaisveroaste ei tule nousemaan. Itse asiassa se ihan hivenen laskee näidenkin toimenpiteiden jälkeen. Ja me huolehdimme siitä, että työn ja yrittäjyyden verotuksia ei kiristetä. Ne ovat olleet niitä arvovalintoja.

Mutta ettei jää nyt väärää kuvaa siitä, että olisin vähätellyt tätä korotusta, niin haluan, puhemies, todeta edustaja Aittakummulle ja Viitaselle, että en vähättele. Pidän SDP:n ja keskustankin esittämää yhden prosenttiyksikön arvonlisäveron korotusta merkittävänä ja mittavana ja erittäin kovana arvovalintana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Yleiskeskustelu... jatkuu. Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

14.50 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! On ihan hyvä, että ette vähättele, ja on ihan hyvä, että voisitte miettiä muunkinlaisia arvovalintoja.

Mutta sen verran haluan kyllä korjata edustaja Heikkistä aiemmasta puheenvuorostaan, että käytännössä tämä maastapoistumisvero, mistä puhuitte, ei suinkaan olisi tarkoittanut sitä, että jos joku muuttaa, hän maksaisi veroa, vaan sitä se olisi tarkoittanut, että jos joku täällä Suomessa ansaitsee esimerkiksi voittoja, niin hän ei sitten menisi ulkomaille ja tulouttaisi niitä voittoja siellä ulkomailla sen veron mukaan vaan maksaisi ne täällä tienatut [Puhemies koputtaa] voittonsa Suomeen. Se olisi niin, että suomalainen veronmaksaja saisi sen, mikä suomalaiselle veronmaksajalle kuuluu, eli kysymys olisi voittojen tulouttamisesta. Täällä ansaitut voitot tuloutettaisiin siten, että maksettaisiin Suomen vero siitä. Siitä oli kysymys, mutta, kuten sanottu, tähän ei sitten lopulta toteutunut.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina, olkaa hyvä. — Mikrofoni, edustaja Mikkonen.

14.51 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys arvonlisäveron korotuksesta on noin kaksi kolmasosaa ylipäättään esitetyistä verotusratkaisuista. Noin miljardin euron vuosituotto tulee kasvattamaan yleisen kannan tuotteiden hintatasoa noin 1,2 prosenttia. Tämä arvonlisäveron korotus tulee osumaan kaikista kovimmin pienituloisiin, joille ei mitenkään kompensoida kasvavia hintoja. Tämä tulee laskemaan ylipäättään suomalaisten ostovoimaa eikä vaikuta kansainväliseen kauppaan vaan nimenomaan heikentää kotimaisten palveluiden kysyntää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

14.52 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Vielä kerta kiellon päälle, nimittäin edustaja Mikkonen otti erittäin tärkeän asian esille.

Esimerkiksi se ero, mikä meidän vaihtoehtobudjeteissamme ja vaihtoehdossamme on tähän hallituksen linjaan, on se, että näitä kompensoidaan. Me emme olisi tehneet indeksijäädytyksiä tai leikanneet pienituloisilta, mitä hallitus teki aika julmalla tavalla. Se on, kuulkaa, kova juttu pienen ihmisen ostovoimaan, kun ensin leikataan sosiaaliturvaa, sitten nostetaan veroja ja sitten ihmetellään, kun rahapussiin jää pelkkä reikä näiden hallituksen toimien seurauksena. Että kyllä tässä pitäisi hieman tätä kuluttajienkin tilannetta ottaa huomioon. Kyllä minä muistelen, että ennen vaaleja kovasti lupailtiin esimerkiksi perussuomalaisten toimesta, että kansalaisten elinkustannukset käännetään laskuun — ja mitä vielä, nyt on käynyt täysin toisinpäin.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 19/2024 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.